

Uluslararası ilişkilerin ekonomiye katkısı

Didem AKSOY
TOBB ETÜ İ.İ.B.F
Uluslararası İlişkiler
Bölümü Öğrencisi

Ortadoğu'da rol oynayan bütün aktörlerin **savaştan** önce barışı sağlayacak yönde adım **atması** ve bölgede yaşayan **ulusların** da artık başkaları tarafından **kurtarılmak** beklentisinden uzaklaşarak **sorumlulukla** hareket etmesi gerekmektedir

Günümüzde artık uluslararası ilişkilerin boyutları yakın zamanda bile hayal edilenin çok üzerindedir. Ülkeler arasındaki ilişkiler bir yana, siyasi ve ekonomik birlikler, ekonomik bloklar, ortak pazarlar, özel anlaşmalarla sağlanan ilişkiler artık büyük oranda karmaşıklaşmıştır. İletişim ve ulaşımın artması da bütün dünyanın herkes için ulaşılabilir olmasını sağlamış ve ekonomik ilişkiler büyük oranda artmıştır.

Siyasi alandaki ilişkilerin gelişimi ise bu ivmeye yeterince cevap verememektedir. Ekonominin gelişmesi için istikrarlı bir barış ortamı gereklidir. Ancak, Sovyet bloğunun çökmesinin ardından sanılanın aksine dünyada gerginlik azalmamış, hatta sıcak savaşların sayısı artmıştır. Bu süreçte, ülkemizin yanı başında çok ciddi savaşlar dahi yaşanmıştır. Birinci ve İkinci Körfez savaşı, Ermenistan-Azerbaycan savaşı buna örnek gösterilebilir. Yıllardır devam eden Filistin sorununun ardından, bugünlerde İsrail'in Lübnan'a açtığı savaş ile Irak'taki iç karışıklık Türkiye'nin uluslar arası ilişkilerde ve dış politikasındaki hassasiyetin dozunu bir kat daha artırmıştır.

Türkiye'nin bölgemizde oynayabileceği rollere ilişkin tartışmalar hâlâ sürmektedir. Ortadoğu'nun bin yıla yakın zamandır devam eden çelişkilerinin ve tartışmalarının dışında kalmak yönünde bir politika yıllardır uygulanmaktadır. Ancak, geniş bir kesim artık buna kayıtsız kalmamak yönünde görüş belirtmektedir.

Türkiye'nin barış politikalarıyla bölgede yürüteceği çalışmalar elbette bulunmaktadır. Bunların en önemli örneklerinden birinin Filistin'in Erez kentinde kurulacak olan sanayi bölgesi olduğunu söyleyebiliriz. TOBB'un girişimleriyle hazırlanan proje, ne yazık ki son çatışmalardan dolayı hızlı ilerleyemiyor. Ancak, bölge halkına büyük ekonomik kazanımlar sağlayacak bu projenin, siyasi uzlaşmalara da zemin hazırlayacağı beklenebilir.

Türkiye'nin bölgede oynayacağı rolün çerçevesinin ekonomik olmasının daha yararlı olacağı tahmin edilebilir. Türkiye'nin Lübnan'a Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında barış gücü göndermesi, açıklanan gerekçeler çerçevesinde yeterince ikna edici değildir. Bu nedenle asker gönderilmesine geniş bir kesimin tepki göstermesi doğal karşılanmalıdır. Kaldı ki, her ne kadar bugünlerde Türkiye'ye yönelik sıcak mesajlar verse de Lübnan'ın geçmişte, Türkiye'ye karşı tutumunu ve sözde Ermeni Soykırımı tasarısını kabul etmesini unutmamak gerekir. Lübnan'a Türk askerinin gitmesinin bu tasarının kaldırılmasını sağlayıp sağlamayacağı veya bu yönde bir girişimin yapılıp yapılmadığını merak etmemek mümkün değil.

Bütün bu siyasi gelişmelerin aynı zamanda ekonomiyle yakından ilişkili olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, bölgede siyasi sorunların çözülmesi için ekonomik ilişkilerin hızla geliştirilmesi bir çözüm olabilir. Ancak, şunu gözden kaçırmamak gerekir ki ekonominin gelişebileceği ortam elbette barış ortamıdır. Ortadoğu'da rol oynayan bütün "aktörlerin" savaştan önce barışı sağlayacak yönde adım atması ve bölgede yaşayan ulusların da artık başkaları tarafından "kurtarılmak" beklentisinden uzaklaşarak sorumlulukla hareket etmesi gerekmektedir.

